

Trnavská univerzita v Trnave
Právnická fakulta

Pracovný čas zamestnancov pracujúcich s informačnými a komunikačnými technológiami

JUDr. Viktor Križan, PhD.

viktor.krizan@truni.sk

- IKT umožňujú vykonávať prácu kdekkoľvek a kedykoľvek, čím ovplyvnili priestor a čas
- vytváranie hospodárskej hodnoty čoraz viac závisí od nehmotných informácií a komunikácie
- IKT umožňujú zamestnancom pracovať autonómnejšie a zosúladiť pracovné a osobné požiadavky
- IKT spôsobujú prelínanie pracovného a súkromného života
- vďaka IKT sa pracovný čas opäť predlžuje

- sú súčasné právne predpisy o pracovnom čase aplikovateľné na zamestnancov pracujúcich prostredníctvom IKT?
- ako posúdiť prácu vo voľnom čase?
- ako posúdiť čas dostupnosti / dosiahnuteľnosti?

Smernica o pracovnom čase

- hlavným cieľom je ochrana zdravia a bezpečnosti zamestnancov pokiaľ ide o organizáciu pracovného času
- **čl. 5:** členské štáty musia zabezpečiť, aby všetci zamestnanci mali nárok minimálny neprerušovaný odpočinok v trvaní aspoň 24 hodín plus jedenásťhodinový denný odpočinok za každé obdobie siedmich dní
 - referenčné obdobie možno stanoviť až na obdobie nepresahujúce 14 dní
- **čl. 6:** maximálny priemerný pracovný týždeň vrátane nadčasov za každé obdobie siedmich dní v dĺžke 48 hodín
 - členské štáty stanoviť referenčné obdobie pre posudzovanie maximálneho týždenného pracovného času v trvaní až štyroch mesiacov

Smernica o pracovnom čase

- smernica zaviedla dvojpilierový prístup, na základe ktorého to, čo nespadá pod pojem „pracovný čas“, spadá pod pojem „čas odpočinku“ a naopak
- pojmy „pracovný čas“ a „čas odpočinku“ sú podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ vzájomne sa vylučujúce
- smernica neupravuje „sivé obdobia“, ktoré by sa vsunuli medzi pracovný čas a dobu odpočinku

Smernica o pracovnom čase

- pracovným časom možno rozumieť obdobie
 1. počas ktorého zamestnanec pracuje podľa pokynov zamestnávateľa,
 2. je k dispozícii zamestnávateľovi a
 3. vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou
- návrhy generálneho advokáta - TYCO
 1. priestorové kritérium → byť na pracovisku
 2. kritérium authority → byť k dispozícii zamestnávateľovi
 3. profesijné kritérium → vykonávať svoju činnosť a povinnosti

Práca vo „voľnom čase“

- ide o pracovný čas, ak si zamestnanec vo „voľnom čase“ skontroluje e-mail, príp. vybaví e-mail?
- profesijné kritérium - splnené
- priestorové kritérium – neexistuje povinnosť zamestnanca zdržiavať sa mieste určenom zamestnávateľom
- kritérium authority - vykonávanie práce nepredstavuje pracovný čas, ak to zamestnanec robí z vlastnej iniciatívy, altruisticky a mimo oblasti pôsobnosti zamestnávateľa

Stála dostupnosť / dosiahnuteľnosť

- čo možno považovať za dostupnosť / dosiahnuteľnosť?
 - zamestnanec je síce mimo pracoviska, ale má povinnosť trvalo alebo pravidelne kontrolovať IKT zariadenie
 - zamestnanec je k dispozícii, ale možnosť, že bude pracovať je čisto teoretická – zamestnávateľ ju využíva iba výnimočne a zamestnávateľ si to uvedomuje
- časové obdobie možno považovať za pracovný čas v tých prípadoch, keď ide o relatívne silné obmedzenie z pohľadu priestorového kritéria
 - ak má zamestnanec možnosť slobodne si vybrať miesto pobytu, čas takejto pracovnej pohotovosti sa neposudzuje ako pracovný čas
 - ako posúdiť situáciu, keď je zamestnanec povinný neustále vykonávať dohľad nad prideleným IKT zariadením a v prípade potreby okamžite splniť zadané úlohy?
 - možno posúdiť analogicky ako v prípade práce v priestoroch zamestnávateľa s tým rozdielom, že pracovisko zamestnanca sa premiestnilo do priestorov zamestnanca

Závery

- pri využívaní IKT možno identifikovať problémy v dvoch oblastiach
 - výkon práce prostredníctvom IKT nad rámec bežného pracovného času, na ktorý sa aplikujú ustanovenia právnych predpisov o maximálnom týždennom pracovnom čase, dennom odpočinku a odpočinku v týždni
 - dostupnosť / dosiahnuteľnosť prostredníctvom IKT v období mimo bežného pracovného času
- riešenia
 - posilnenie inšpekcie práce
 - popularizácia príkladov dobrej praxe
 - posilniť postavenie zamestnancov
 - zmena smernice o pracovnom čase
 - limity maximálneho času dostupnosti / dosiahnuteľnosti
 - zástupcovia zamestnancov

- Ďakujem za pozornosť 😊

